

Koncepcia vodnej politiky na roky 2021 – 2030 s výhľadom do roku 2050

ZÁZNAM

z online zasadnutia Pracovnej skupiny

Miesto: on-line, cez Microsoft TEAMS
Termín: 21.9.2021
Zúčastnení: členovia a členky pracovnej skupiny (PS), gestori a garanti expertných skupín (ES)

Piate zasadnutie Pracovnej skupiny (PS) sa konalo nad rámec pôvodného harmonogramu prác na tvorbe Koncepcie vodnej politiky. Účelom bolo diskutovať o vyhodnotení návrhov členov PS na zmenu pracovnej verzie dokumentu a predstaviť prípadovú štúdiu Dunaj. Pozvánka, program a podkladové dokumenty boli členom PS zaslané 5 dní vopred.

Program:

- Otvorenie, organizačné pokyny
- Návrh Koncepcie vodnej politiky – revidovaný text; diskusia
- Prezentácia Dunaj: Prípadová štúdiá udržateľného využívania, ochrany a obnovy; diskusia
- Vyhodnotenie dotazníka

Zápis:

Zasadnutie otvoril predseda PS a generálny riaditeľ sekcie vôd MŽP SR, Ing. Roman Havlíček.

1. Koncepcia vodnej politiky

Na základe návrhov od členov PS boli v Koncepcii urobené niektoré zmeny v texte (vyznačené žltou farbou pre rýchlejšiu orientáciu). Požiadavky zástupcov energetiky boli zohľadnené len z časti; problematiku stanovenia ekologických prietokov v Koncepcii ponechávame z dôvodu, že nároky výrobcov energie a iných odberateľov sa budú posudzovať v súvislosti s prioritnými potrebami na vode závislých ekosystémov. Táto požiadavka vyplýva aj z plnenia rámcovej smernice o vode. Prvou fázou bude stanovenie metodiky pre ekologické prietoky, kde predpokladáme aktívnu účasť aj zo strany hydroenergetikov. Návrhy zástupcu Ministerstva dopravy a výstavby SR ohľadom rozvoja vodnej dopravy, ktoré by viedli k zhoršeniu ekologického stavu vodných útvarov neboli akceptované. Výstavba nových plavebných ciest je z princípu v rozpore s hlavnými cieľmi európskej a národnej legislatívy v oblasti ochrany vôd. K otázkam plavby a ochrany vôd sa uskutoční osobitné rokovanie s MDaV SR. Námety akademickej obce (STU, SAV), Slovenského rybárskeho zväzu, MV SR, dopĺňujúce pripomienky od SVP, š.p., ŠOP SR, VÚVH a SHMÚ boli do Koncepcie zapracované. Stanovisko zástupkyne mimovládnej organizácie nebolo zapracované z dôvodu, že z podaných námetov nebolo možné jednoznačne určiť, čo sú poznámky, ako text navrhuje zmeniť, vylúčiť alebo doplniť. V prípade potreby bude sekcia vôd rokovať osobitne s jednotlivými aktérmi ešte pred predložením návrhu Koncepcie do pripomienkového konania.

Diskusia ku Koncepcii:

- p. Plesník (zástupca p. Fatulovej, predstaviteľky mimovládnej organizácie) požiadal o zaslanie vyhodnotenia pripomienok a návrhov členov a členiek PS na zmeny pracovného návrhu Koncepcie vodnej politiky. Predseda PS vysvetlil, že všetky doterajšie kroky procesu boli etapami tvorby verejnej politiky, a teda formalizované vyhodnotenie pripomienok, ako ho poznáme

z medzirezortného pripomienkového procesu, bude robené až v týchto etapách pripomienkovania. Stručné vyhodnotenie pripomienok a podnetov od členov a členiek PS k návrhu textu Konceptie bude zaslané pre osobné využitie členov a členiek PS, nie na šírenie, či iné verejné použitie, ak nie sú ostatní členovia PS proti. Výhrady voči tomuto neboli vznesené.

- p. Szolgay (STU) upozornil, že niektoré parciálne zmeny dokumentu technického charakteru by mali byť ešte prediskutované, požiadal o možnosť doplnenia (týkajúce sa napr. indikátorov). Za kontroverznú časť považuje vyňatie budovania vodnej nádrže Tichý potok (uvedené v programovom vyhlásení vlády SR). Upozorňuje, že riešenie zásobovania obyvateľstva východného Slovenska musí byť založené na komplexnom vodohospodárskom posúdení, berúc do úvahy nové výzvy (zmena klímy, nové prognózy potreby vody v regióne). Opatrenie by malo byť očistené od politických deklarácií a založené na odbornej diskusii vodohospodárskych odborníkov, spolu s posúdením ekonomických a sociálnych rizík. Na to smeruje aj doplnený text v kapitole 4, kde sa uvažuje s posudzovaním konkrétnych projektov práve v tomto kontexte. Druhou významnou otázkou, ktorá by v Konceptii mala byť jasne definovaná, je otázka bezpečnosti vodných zdrojov (ako zásadnej bezpečnostnej politiky a úlohy štátu), a to nielen dnes využívaných, ale aj potenciálnych, budúcich zdrojov a ochrana území zdrojov pitnej vody. Skúsenosti z Česka ukazujú, že zrušenie územnej ochrany potenciálnych (budúcich) zdrojov spôsobilo, že územie už do budúca bude znehodnotené pre rozvoj vodných zdrojov z dôvodu iných hospodárskych využití území. Vláda by mala obozretne presadzovať ochranu takýchto území, nepovažovať to za relikv socializmu. Očakáva, že Konceptia by mohla byť východiskom pre rozseknutie kontroverzných tém.
- p. Mahríková (AVS) podporila stanovisko prof. Szolgaya, aby sme nezatvárali dvere pred budúcimi riešeniami a aby sme definitívne nevyhlúčili jednu z alternatív riešenia zásobovania obyvateľov východného Slovenska. Pre tento región je prívod vody z VN Starina v opotrebovanom stave, prevádzka je technicky náročná a ekonomicky nákladná, zdroje podzemnej vody sú obmedzené. V každom prípade bude potrebné navrhnuť veľkokapacitný vodný zdroj, pričom Tichý potok je jedna z alternatív.
- p. Kasana (VV, š.p.) upresnil, že nádrž Tichý potok bola dlhodobo pripravovaná investícia v rámci štátnej zákazky. Pre oblasť východného Slovenska boli vypracované viaceré technické návrhy (napríklad vybudovanie od 600 do 6,000 malých nádrží namiesto veľkokapacitného zdroja). V Konceptii sa uvádza, že technické riešenia zadržiavania vody (malé vodné nádrže) budú sprevádzané doplnkovými opatreniami (šetrenie vodou, opravy únikov vôd), nielen pre zásobovanie vodou, ale aj pre iné využitie (poľnohospodárstvo) resp. retenčné nádrže. Navrhuje, aby sa definoval pojem „malé nádrže“, pretože z celosvetového hľadiska by VN Tichý potok mohol byť považovaný za malú nádrž.
- p. Moravčík (MDaV SR) upriamuje pozornosť na potrebu hľadania spoločného riešenia ochrany vôd a súčasne rozvoja plavebnej prevádzky. Ocenil možnosť aktívne participovať na tvorbe Konceptie, a predpokladá, že diskusie budú ešte pokračovať, pretože aj MDAV SR je viazané programovým vyhlásením vlády ohľadom rozvoja plavebnej dopravy a tieto návrhy neboli v Konceptii akceptované.

2. Prípadová štúdia Dunaj

Odborný garant expertnej skupiny Dunaj p. Mišík prezentoval prípadovú štúdiu. Text mali členovia a členky PS k dispozícii vopred aj s informáciou, že ide o pracovný materiál otvorený na doplnenie či zmeny. Bolo zdôraznené, že základným kameňom prípadovej štúdie pre Dunaj je vyvážené priestorové usporiadanie. V prípadovej štúdii sú analyzované súčasné problémy, nastavené ciele a opatrenia.

Diskusia k prípadovej štúdii

- p. Siman (SAV) dal do pozornosti skutočnosť, že Ústav vied o Zemi SAV už niekoľko rokov uskutočňuje vedecký projekt výskumu dnových sedimentov svojimi vlastnými plošinami a vrtnými zariadeniami. SAV vníma Dunaj ako dôležitú oblasť výskumu, pretože dopĺňa zásoby pitnej vody Žitného ostrova. Navrhuje pripraviť výskum a nové modelovanie zvodnených sedimentov v okolí Bratislavy a stanovenie hĺbky nepriepustnej vrstvy, od ktorej závisí sytienie celého akviféru Žitného ostrova. SAV je pripravené k spoločným projektom s SVP a VÚVH.
- p. Szolgay (STU) upozornil, že bude dôležitá aj forma, ako zabezpečiť ambiciózne plány na Dunaji. Rieka Dunaj je unikátny vodný ekosystém a vyžaduje inovatívne riešenia aj z hľadiska inštitucionálneho zabezpečenia. SVP, š.p. nie je v súčasnosti kapacitne dostatočne pripravený na riešenie komplexných problémov, ktoré vyžadujú spoluprácu niekoľkých ďalších organizácií v oblasti hospodárskeho využitia vôd, ochrany vôd a prírody. Je už prekonaný prístup správcu samotného toku a je potrebné pristúpiť k spravovaniu povodia. Napríklad, slovenská strana Dunaja a maďarská strana Dunaja je jeden vodný ekosystém, napriek tomu, že sa nachádza na území dvoch krajín.
- p. Holubová (VÚVH) podporila myšlienku medzinárodnej spolupráce. VÚVH sa snaží zapájať do medzinárodných projektov s Rakúskom, Českom aj Maďarskom. Napríklad, revitalizačné projekty v starom koryte Dunaja budú vyžadovať spoluprácu s Maďarskom.
- p. Hajdú (ŠOP SR) požiadal o lepšie ilustračné označenie vodných útvarov v prípadovej štúdií.

3. Vyhodnotenie dotazníka

p. Thalmeinerová prezentovala výsledky prieskumu o spokojnosti s procesom tvorby Koncepcie. Vyhodnotenie dotazníka bolo zaslané členom PS, a bude uverejnené na web stránke MŽP SR.

Záver

Predseda PS vyjadril poďakovanie za konštruktívny prístup. Zdôraznil, že všetci spoluautori Koncepcie sa podieľali na spracovaní bez nároku na finančné ocenenie.

Ďalšie kroky:

1. do 28.9.2021 bude členom PS zaslaná konečná verzia Koncepcie vodnej politiky. Koncepcia po tomto termíne bude postúpená na proces strategického environmentálneho hodnotenia a následne do interného a medzirezortného pripomienkového konania. Všetky informácie budú komunikované elektronicky s členmi PS a tiež na webovej stránke MŽPSR.
2. koordinátorky zašlú vyhodnotenie námietok a pripomienok od členov PS
3. do 28.9.2021 je možné, aby členovia PS zaslali pripomienky k prípadovej štúdií Dunaj a to formou návrhov na doplnenie, zmenu alebo vylúčenie textu v dokumente formou sledovania zmien. Pripomienky zasielajte emailom na danka.thalmeinerova@enviro.gov.sk.

Tento záznam je spracovaný na základe zvukového/video záznamu. Požiadavka zástupcu mimovládnej organizácie o zverejnenie samotného videozáznamu nebola členmi PS odsúhlasená.

Zapísala:

D. Thalmeinerová a M. Paulíková, 21.9.2021